

Τα δημοτικά σχολεία ως επαγγελματικές κοινότητες μάθησης και η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών

Αικατερίνη Μπαλάση¹, Γεώργιος Ιορδανίδης²

- ¹. Διδάκτωρ στο ΠΤΔΕ - Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
aff00571@uowm.gr
- ². Καθηγητής στο ΠΤΔΕ - Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
giordanidis@uowm.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σήμερα, οι σχολικοί οργανισμοί καλούνται να επιδεικνύουν ευελιξία και προσαρμοστικότητα στις αλλαγές, λειτουργώντας ως «οργανισμοί μάθησης» και «επαγγελματικές κοινότητες μάθησης»-(ΕΚΜ), όπου τα μέλη αναζητούν, διαμοιράζονται, ενεργούν για τη μάθησή τους, ενισχύοντας την επαγγελματική τους ανάπτυξη και την επίτευξη των μαθητών. Η «επαγγελματική ανάπτυξη»-(Ε.Α.) των εκπαιδευτικών εμπερικλείει όλες τις φυσικές και τις σχεδιασμένες/οργανωμένες εμπειρίες μάθησης, οι οποίες ωφελούν σε ατομικό, ομαδικό και σχολικό επίπεδο. Όταν η Ε.Α. λαμβάνει χώρα εντός «κοινοτήτων μάθησης», ενισχύεται ο προσωπικός, συλλογικός και οργανωσιακός «κριτικός αναστοχασμός» και μετασχηματισμός, επιτυγχάνοντας την αποτελεσματικότητα/επίτευξη εκπαιδευτικών, μαθητών και σχολείου. Η παρούσα πανελλαδική μικτή έρευνα (1277 εκπαιδευτικοί και διευθυντές-428 δημοτικά σχολεία) κατέδειξε ότι τα δημοτικά σχολεία βρίσκονται στο 2^ο-αναπτυσσόμενο επίπεδο ανάπτυξης ως ΕΚΜ, χωρίς να διακατέχονται από οργανωσιακή κουλτούρα ώριμων ΕΚΜ-3^ο επίπεδο. Επίσης, οι εμπειρίες «επαγγελματικής ανάπτυξης» των εκπαιδευτικών αφορούν περισσότερο στο περιεχόμενο/θεματολογία της Ε.Α. αποσκοπώντας να βελτιώσουν την πρακτική/ποιότητα στην τάξη τους, και λιγότερο στο πλαίσιο/συνθήκες Ε.Α. (κοινότητα μάθησης/ηγεσία/πόροι) και τη διαδικασία Ε.Α. (έρευνα/αξιολόγηση/συνεργασία/ανάλυση δεδομένων). Η αρνητική συσχέτιση μεταξύ ΕΚΜ και Ε.Α. που εντοπίστηκε στα δημοτικά σχολεία υποδεικνύει ότι όσο αυτά δεν παρέχουν ικανοποιητικές/επαρκείς εμπειρίες επαγγελματικής μάθησης/ανάπτυξης

στους εκπαιδευτικούς, τόσο αυτοί λαμβάνουν ατομικές πρωτοβουλίες ενίσχυσης της Ε.Α., καλύπτοντας περισσότερο προσωπικές μαθησιακές ανάγκες και όχι τόσο οργανωσιακές, ώστε τα σχολεία να αποτελέσουν ώριμες ΕΚΜ-«οργανισμοί που μαθαίνουν». Έτσι, η ατομική γνώση/μάθηση δεν διαμοιράζεται επαρκώς μέσω ομαδικής μάθησης/εργασίας, για να καταστεί οργανωσιακή μάθηση/μνήμη, και συστημική μάθηση αργότερα. Προς ενδυνάμωση των ΕΚΜ και Ε.Α., καθίσταται αναγκαία η ενίσχυση σχολικής αυτονομίας, λογοδοσίας, (αυτο)αξιολόγησης, κουλτούρας επαγγελματικής μάθησης, και εκπαιδευτικής αποκέντρωσης, εφόσον οι συγκεντρωτικές/γραφειοκρατικές δομές και νόρμες παρεμποδίζουν τη συνεργατική-συλλογική μάθηση, εργασία, και ανάπτυξη.

Λέξεις κλειδιά: οργανισμός μάθησης, επαγγελματική κοινότητα μάθησης, επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών, δημοτικά σχολεία, Ελλάδα.